

Jane Hutt AS/MS
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyfiawnder Cymdeithasol, y
Trefnydd a'r Prif Chwip
Cabinet Secretary for Social Justice, Trefnydd and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref JH/PO/114/25

Jenny Rathbone AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
SeneddEquality@senedd.wales

14 Mawrth 2025

Annwyl Jenny,

Diolch am eich llythyr, dyddiedig 21 Chwefror ar Strategaeth a Fframwaith Monitro Tlodi Plant, yn gofyn am ragor o wybodaeth yn dilyn sesiwn briffio technegol gan fy swyddogion ar 10 Chwefror.

Nid adrodd ar bob mesur a dangosydd tlodi posibl yw diben y Fframwaith Monitro, ac nid yw'n fwriad iddo ddisodli dangosyddion tlodi Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a gydnabyddir yn genedlaethol. Ei ddiben yw rhoi mewnwelediad, fel rhan o'r adroddiadau ehangach a lunnir bob tair blynedd ar y Strategaeth Tlodi Plant, i'r cynnydd a wnaed yn erbyn amcanion y Strategaeth, a'r gwahaniaeth y mae pwerau a dylanwad Llywodraeth Cymru yn ei wneud i fywydau pobl yng Nghymru. Gall gwahaniaethau o'r fath fynd o'r golwg yn yr ystadegau pennawd cenedlaethol ar dlodi oherwydd dylanwad ar lefel Llywodraeth y DU. O symud y ffocws y tu hwnt i'r ystadegau hyn yn benodol, gwelir hefyd gymaint o elfennau sydd yna i dlodi plant yng Nghymru.

Data cyfredol a data tueddiadau o ran mesurau'r maes safon byw

Gellir dod o hyd i'r data y gwnaethoch ofyn amdano ar y mesurau ym maes safon byw a restrir isod, gan gynnwys y tueddiadau diweddar, yn [Tlodi incwm cymharol: Ebrill 2022 i Mawrth 2023 | LLYW.CYMRU](#). Efallai yr hoffech wybod y bydd y diweddariad nesaf, sy'n cwmpasu'r cyfnod hyd at fis Mawrth 2024, yn cael ei gyhoeddi ar 27 Mawrth 2025, a bydd ar gael yn [Tlodi incwm cymharol | LLYW. CYMRU](#).

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Bydd unrhyw ohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn cael ei hateb yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- Canran y plant yng Nghymru sy'n byw mewn tlodi incwm cymharol (ar ôl talu costau tai)
- Canran y plant yng Nghymru sy'n byw mewn tlodi incwm cymharol (ar ôl talu costau tai), yn ôl nifer y plant ar yr aelwyd
- Y plant yng Nghymru sy'n byw mewn tlodi incwm cymharol (ar ôl talu costau tai), yn ôl statws economaidd yr aelwyd
- Canran y plant yng Nghymru sy'n byw mewn tlodi incwm cymharol (ar ôl talu costau tai), yn ôl anabledd yn y teulu.

Mae data ar blant yng Nghymru sy'n byw mewn tlodi incwm cymharol (ar ôl talu costau tai), yn ôl y math o deulu, i'w gweld ar wefan [Stats Cymru](#).

Gellir gweld data ar ganran y plant sydd mewn amddifadedd materol yn [Llesiant Cymru: dangosyddion cenedlaethol | LLYW. CYMRU](#) (dangosydd 19) neu ar wefan [Stats Cymru](#) (yn y ddau achos, bydd angen ichi ddewis oed 16-24).

Yn olaf, mae'r data ar ganran y plant ysgol uwchradd sy'n bwyta brecwast bob dydd o'r wythnos, yn ôl cyfoeth y teulu, i'w gweld yn [Dangosfwrdd Iechyd a Lles Plant](#). Mae data 2017 a 2023 wedi'u cynnwys yn Atodiad A i'r llythyr hwn.

Y gwahaniaeth rhwng allbynnau a chanlyniadau

Yn eich llythyr, roeddech yn gofyn am nodyn yn crynhoi'r gwahaniaeth rhwng allbynnau a chanlyniadau, a pham mae'r rhain yn arwyddocaol yng nghyd-destun y Fframwaith Monitro. Mae'r Fframwaith Monitro yn fframwaith sy'n seiliedig ar ganlyniadau. Felly, mae'r gwahaniaeth yn bwysig i sicrhau bod y Fframwaith yn adrodd ar y pethau cywir, sef y canlyniadau sy'n dangos yn y ffordd orau effaith y Fframwaith a phwerau Llywodraeth Cymru i weithredu yn erbyn tlodi plant.

Wrth ddatblygu'r Fframwaith, mae'r gwahaniaethau canlynol rhwng allbynnau a chanlyniadau wedi'u sefydlu.

- Ystyrir bod allbynnau yn elfennau diriaethol a gyflawnir yn sgil ymyriad polisi penodol (e.e. nifer y lleoedd gofal plant a ddarperir). - Newidiadau penodol yr ydym am eu gweld yn sgil ymyriadau polisi yw canlyniadau, h.y. o ganlyniad i ddarparu neu gyflawni gweithgareddau neu allbynnau penodol.

Er y bydd y Fframwaith Monitro yn adrodd yn erbyn y canlyniadau a nodwyd, ein bwriad yw dangos cynnydd yn erbyn allbynnau polisi yn elfen adroddiad cynnydd polisi yr adroddiad tair blynedd ar ein Strategaeth Tlodi Plant.

Fel y nododd yr Athro Hick yn ei adolygiad annibynnol, bydd y Fframwaith hwn sy'n seiliedig ar ganlyniadau yn adnodd defnyddiol iawn ar gyfer gwerthuso effeithiolrwydd gweithgareddau Llywodraeth Cymru yn erbyn Strategaeth Tlodi Plant 2024, o'i ystyried ochr yn ochr â thystiolaeth profiad byw pobl ifanc a dadansoddiad o allbynnau polisi.

Y rhesymeg y tu ôl i ganolbwyntio ar ddangosyddion cenedlaethol

Roeddech yn gofyn yn eich llythyr am esboniad o'r rhesymeg y tu ôl i ganolbwyntio ar ddangosyddion cenedlaethol. Pwrpas y Fframwaith Monitro yw adrodd ar ddata rheolaidd, cadarn a chredadwy ar ystod o ddangosyddion a mesurau tlodi plant ymhlith y boblogaeth, a all roi mewnwelediad i effaith a chyfeiriad y Strategaeth Tlodi Plant a'r canlyniadau cysylltiedig i blant a phobl ifanc.

Mae gennym ddangosyddion cenedlaethol Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol eisoes, a bennwyd gan Weinidogion Cymru yn 2016, sy'n ein helpu i fesur ein cynnydd fel cenedl dros amser. Dywedodd y Prif Ystadegydd a'r Bwrdd Tystiolaeth Strategol wrth swyddogion y dylai unrhyw fframweithiau monitro a ddatblygir gan Lywodraeth Cymru ystyried bob amser cynnwys dangosyddion cenedlaethol perthnasol yn y lle cyntaf. Adroddir ar y rhestr lawn o ddangosyddion cenedlaethol yn flynyddol yn [adroddiad Llesiant Cymru](#) (a gyhoeddwyd ddiwethaf ym mis Medi 2024). Mae'r dangosyddion cenedlaethol a'u mesurau cysylltiedig sydd wedi'u cynnwys yn ein Fframwaith Monitro yn darparu ffordd gadarn a chyson o asesu ein cynnydd yn erbyn y Strategaeth Tlodi Plant dros y tymor hir.

Fodd bynnag, o ran plant a phobl ifanc, cydnabyddir bod y dangosyddion cenedlaethol, i raddau helaeth, yn ymwneud â theuluoedd â phlant a phobl ifanc 16 i 24 oed, a bod llai o ddata ar gael ar blant o dan 16 oed. Mae'r dystiolaeth ar ganlyniadau mewn perthynas â'r grŵp iau hwn felly wedi'i hategu gan ddata a gymerwyd o'r tu allan i'r dangosyddion cenedlaethol, yn benodol o Arolygon Iechyd a Lles Myfyrwyr y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion.

Cynnwys ac eithrio mesurau penodol

Nid adlewyrchu pob canlyniad posibl i blant a phobl ifanc mewn tlodi yw bwriad y Fframwaith Monitro, ond mae'n rhoi mewnwelediad i effaith a chyfeiriad canlyniadau'r Strategaeth Tlodi Plant i blant a phobl ifanc. Efallai y bydd y Pwyllgor am nodi y gellir gweld set ehangach o ddata sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc yn [adroddiad Llesiant Plant a Phobl Ifanc Cymru](#) a [Dangosfwrdd Iechyd a Lles Plant](#) y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion.

Fel y nodais uchod, prif ffocws y fframwaith yw'r dangosyddion cenedlaethol. Wrth ystyried nifer y dangosyddion i'w cynnwys, roeddem yn ymwybodol o farn yr Athro Hick, sef er bod strwythurau â mwy o ddimensiynau yn cynrychioli'n well brofiad yr amrywiol fathau o dlodi a lles plant, y gall hyn amharu ar eglurder.

Wrth ystyried pa ddangosydd neu fesur i'w gynnwys yn y fframwaith, roedd gofyn (lle bo'n bosibl) i'r dangosydd a'i fesurau cysylltiedig:

- Fod yn berthnasol i'r Strategaeth Tlodi Plant
- Cynrychioli canlyniad ar gyfer plant a phobl ifanc
- Bod yn seiliedig ar ddata cadarn sydd ar gael fel mater o drefn
- Gallu cael ei ddehongli'n glir iawn
- Ychwanegu gwerth a phheidio â dyblygu gwybodaeth.

Byddwn yn parhau i ymchwilio i ffyrdd ymarferol o sicrhau data o ansawdd i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau, lle mae rhesymeg glir dros wneud hynny. Bydd angen ystyried penderfyniadau o'r fath yn ofalus gan gadw cyngor yr Athro Hick mewn cof, sef y byddai mesurau ychwanegol yn gwneud y dasg o grynhoi'r gwersi sy'n deillio o fframwaith monitro cymhleth yn fwy heriol.

Er y bydd gan bobl safbwyntiau gwahanol ynghylch cynnwys neu eithrio mesurau penodol, mae'r dull systematig a gymerwyd gan y swyddogion wedi sicrhau cysondeb o ran sut y defnyddir meini prawf. Adlewyrchir hyn yng nghasgliad adolygiad annibynnol yr Athro Hick y bydd y Fframwaith Monitro yn sail i werthusiad cyfoethog o ganlyniadau cymdeithasol i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, reading "Jane Hutt". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J' and a distinct 'H'.

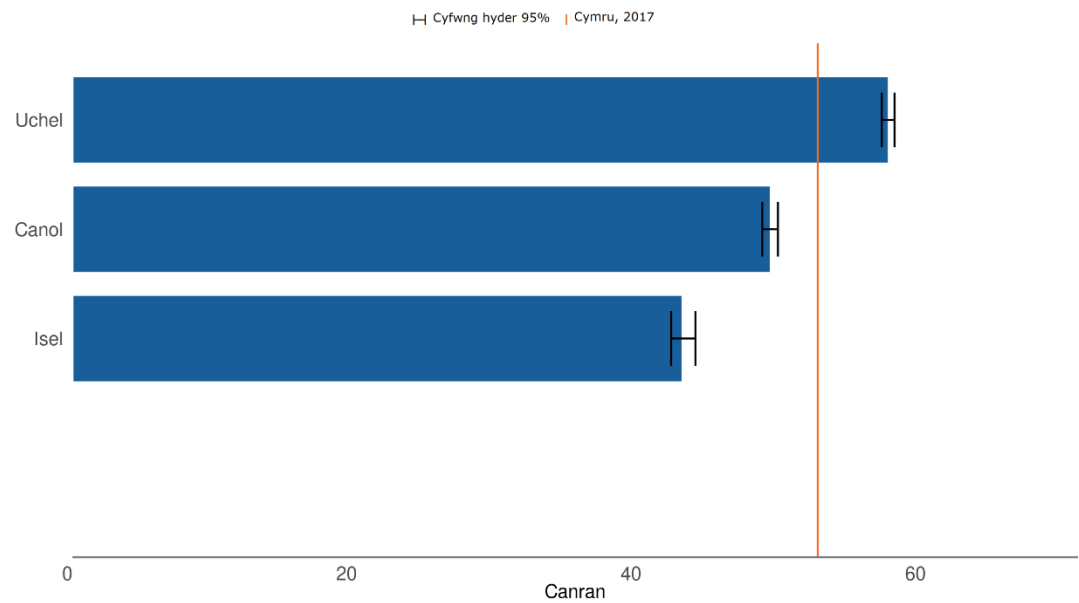
Jane Hutt AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyfiawnder Cymdeithasol, y Trefnydd a'r Prif Chwip
Cabinet Secretary for Social Justice, Trefnydd and Chief Whip

Atodiad A

Bwyta brecwast bob diwrnod o'r wythnos, canran, pobl, 11-16 oed, sgoriau isel, canol ac uchel Graddfa Cyfoeth Teulu (FAS), Cymru, 2017

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data SHRN

Bwyta brecwast bob diwrnod o'r wythnos, canran, pobl, 11-16 oed, sgoriau isel, canol ac uchel Graddfa Cyfoeth Teulu (FAS), Cymru, 2023

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data SHRN

